

CHƯƠNG 1: VÌ SAO PHẢI HỌC LỊCH SỬ?

1. Gợi ý khai thác trang mở đầu chương

Trang mở đầu được biên soạn với dụng ý giới thiệu một cách khái quát nhất những nội dung cốt lõi của chương. Hình ảnh đi kèm cũng mang tính gợi vấn đề. GV có thể hướng dẫn HS đọc nhanh nội dung đoạn kênh chữ và quan sát kênh hình; có thể đặt câu hỏi để HS có được những thông tin ban đầu: *Em có ấn tượng, cảm nhận ra sao khi quan sát kênh hình? Kênh hình có gợi cho em suy nghĩ hay nhận xét gì không?...* Trên cơ sở định hướng của GV, HS có thể ghi nhanh ra giấy nháp/ giấy nhớ những câu hỏi/vấn đề mà các em muốn được khám phá hay giải đáp khi tìm hiểu về chương này.

Tinh thần chung khi khai thác trang này là nhằm tạo sự “tò mò” khoa học, sự hứng khởi, tâm thế sẵn sàng và mong muốn khám phá để chiếm lĩnh tri thức của HS. Các vấn đề được nêu ra chỉ nên mang tính gợi mở, nêu vấn đề, GV không nên khai thác quá sâu, quá chi tiết để tránh trùng lặp trong quá trình dạy học các nội dung cụ thể của chương, cũng như phải dành quá nhiều thời gian cho trang mở đầu này.

2. Gợi ý về nội dung kênh hình mở đầu chương

a) Bình gốm Phùng Nguyên

Đây là một sản phẩm tiêu biểu của cư dân Phùng Nguyên – một cộng đồng cư dân cổ đã sinh sống trên đất nước Việt Nam từ thời đồ đá (khoảng 4 000 năm cách ngày nay). Sản phẩm này đã được chế tạo nhằm mục đích phục vụ đời sống hằng ngày của cư dân và trao đổi với bên ngoài. Thông qua đó cũng thể hiện trình độ kỹ thuật, óc sáng tạo, tư duy thẩm mỹ của người Phùng Nguyên.

Từ một bình gốm có niên đại khoảng 2 000 năm TCN tiêu biểu này có thể gợi ra nhiều câu hỏi cần được giải đáp: *Em có biết thế nào là trước Công nguyên? Tại sao các nhà khảo cổ lại phải xác định niên đại của bình gốm? (Khoa học lịch sử),...* Từ đó có thể dẫn dắt tới các khái niệm lịch sử, môn học Lịch sử và các nội dung cần tìm hiểu của chương 1.

b) Di tích Đoan Môn – cửa chính phía nam vào Hoàng thành Thăng Long

Đoan Môn là di tích tiêu biểu thuộc quần thể Hoàng thành Thăng Long – gắn với lịch sử kinh thành Thăng Long (Hà Nội). Công trình kiến trúc đồ sộ này được các triều vua xây dựng trong nhiều giai đoạn lịch sử và trở thành di tích quan trọng bậc nhất trong hệ thống

các di tích Việt Nam. Những dấu vết kiến trúc độc đáo cùng hàng triệu hiện vật quý giá đã phần nào tái hiện lại quá trình lịch sử trải dài từ thời kì Bắc thuộc dưới ách đô hộ của nhà Tùy và nhà Đường, xuyên suốt các triều đại: Lý, Trần, Lê, Mạc và Nguyễn. Tìm hiểu về Hoàng thành Thăng Long đồng nghĩa với việc các em sẽ có hiểu biết sâu sắc hơn về một thời kì dài, gắn liền với những bước phát triển thăng trầm của lịch sử dân tộc Việt Nam dưới chế độ phong kiến.